

ชื่อ - สกุล.....ชั้นม.๕/.....เลขที่

แบบฝึกหัดที่ ๑ เรื่องโวหารที่ใช้ในการเขียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

๑. การเขียน คือ

๒. โวหาร คือ.....

๓. โวหารที่ใช้ในการเขียน มี.....ได้แก่

แบบฝึกหัดที่ ๒

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ○ หน้าตัวเลือกที่เห็นว่าถูกต้องมากที่สุด

๑. “ นอกจากบริโภคเองในครอบครัวแล้ว ปลาแดกยังเป็นของฝากที่ดีด้วย กล่าวคือเมื่อญาติพี่น้องชาวอีสานไปมาหาสู่กัน สิ่งที่ยิยมติดไม้ติดมือไปฝากกันก็คือ ปลาแดก ชาวบ้านที่มีฝีมือขึ้นชื่อในการทำปลาแดกในแต่ละหมู่บ้านย่อมเป็นที่รู้จักกัน” ข้อความข้างต้นนี้ใช้วิธีเขียนตามข้อใด
- ก. การชี้สาเหตุและผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน ข. การกล่าวซ้ำด้วยถ้อยคำ ที่แปลกไป
ค. การอธิบายตามลำดับขั้น ง. การนิยาม

ใช้ข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อที่ ๒ - ๓

“ บนเนินเขาเตี้ย มีน้ำพุที่ให้น้ำตลอดฤดูกาล ทั้งฤดูร้อน และฤดูหนาว ในขณะที่น้ำไหลผ่านเนินเขาผ่านละเมาะหม้อไม้ แล้วหายไปในทุกกว้างเหนือหมู่บ้านขึ้นไปนั้น เสียงของมันเป็นดังไฟเพราะยิ่งนัก ชาวบ้านกำลังสร้างสะพานเล็ก ๆ ด้วยหิน ข้ามลำธารแห่งนี้ โดยมีวิศวกรหนุ่มเป็นผู้ควบคุมดูแล ”

๒. ข้อความนี้ใช้วิธีเขียนแบบใด

- ก. อธิบาย ข. บรรยาย
ค. พรรณนา ง. การบรรยายและพรรณนา

๓. ข้อความข้างต้นดีเด่นในแง่ใด

- ก. ใช้ภาษาที่กะทัดรัด สละสลวย
ข. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับมนุษย์
ค. ให้แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือร่วมใจ
ง. ให้ภาพที่ชัดเจน

๔. “ วิญญาณทุกคนจำเป็นต้องแก้ปัญหาชีวิตเมื่อประสบเหตุวิกฤตแต่ละอย่างได้ด้วยตนเอง ความรักอย่างเงียบ ๆ ของเรานั้นแหละที่จะช่วยประคับประคองเขาไว้ได้ ถ้าเราแนะนำ ก็ย่อมจะถูกปฏิเสธ ถ้าเราชี้แจงเหตุผลก็อาจถูกโกรธเคือง แม้แต่การตักเตือนเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็มักถูกมองไปในแง่โจมตีส่วนตัว การสร้างความไว้วางใจในความรักของพ่อแม่และการให้เกียรติแก่วัยรุ่นแต่ละคน คือการปล่อยให้เขาได้ฝ่าฟันภัยอันตรายในวิถีชีวิตของเขาด้วยตนเอง ” ข้อความนี้อธิบายด้วยวิธีใด

- ก. อธิบายข้อมูลไปตามลำดับ ข. อธิบายโดยการกล่าวซ้ำด้วยถ้อยคำ อื่น
ค. อธิบายโดยการยกตัวอย่าง ง. อธิบายโดยมีข้อมูลเปรียบเทียบ

ใช้ข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อที่ ๕ - ๖

อีกประการหนึ่ง ชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืนยืดยาวเหมือนเหล็กเหมือนศิลา ถึงโดยว่าจะมีพ่ออยู่ในขณะหนึ่งก็คงจะมีเวลาที่ไม่ได้ในขณะหนึ่งเป็นแน่แท้ ถ้าประพฤติก้าวล่วงเสียแต่ในเวลาที่มีพ่ออยู่แล้ว โดยจะปิดบังซ่อนเร้นอยู่ได้ด้วยอย่างหนึ่งอย่างใด เวลาไม่มีพ่อ ความชั่วนั้นคงจะปรากฏเป็นโทษติดตัวเหมือนเงาตามหลังอยู่ไม่ขาด เพราะฉะนั้นจงเป็นคนอ่อนน้อม วานอนสอนง่าย อย่าให้เป็นทมิฬมานะไปในทางที่ผิด จงประพฤติดีด้วยนามทางที่ชอบที่ถูกอยู่เสมอเป็นนิจเกิด จงละเว้นทางที่ชั่วซึ่งรู้ได้เองแก่ตัวหรือมีผู้ตักเตือนแนะนำ ให้รู้แล้ว อย่าให้ล่วงให้ไปได้เลยเป็นอันขาด

๕. ข้อความข้างต้นใช้กลวิธีนำ เสนอแบบใด

- ก. บรรยาย และอธิบาย ข. พรรณนา และอุปมา
ค. บรรยาย และพรรณนา ง. อธิบาย และอุปมา

๖. ผู้เขียนมีเจตนาเสนอเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

- ก. ให้รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน อย่าถือตัวว่าเป็นลูกเจ้าลูกนาย
- ข. ให้เชื่อฟังคำ แนะนำ ตักเตือนของผู้รู้ทั้งหลาย
- ค. ให้ละวางความชั่วทั้งต่อหน้าและลับหลัง
- ง. ให้เป็นคนเปิดเผยไม่ปิดบังความชั่วที่เคยทำมา

๗. “ ลักษณะของผ้าขีดและผ้าจากที่พอแยกให้สังเกตได้ก็คือ ผ้าขิดนั้นสีของลวดลายก็จะเป็นสีเดียวกันส่วนผ้าจากจะสามารถทำให้มีลักษณะแตกต่างไปได้มากกว่า ทั้งสีสันของแต่ละลายในแถบเดียวกันและสามารถสอต่อสีกายในแต่ละลายได้อย่างเป็นอิสระตามความต้องการ จึงทำให้ลายจากมีสีสันแพรวพราววิจิตรมากกว่าผ้าขิด ” ข้อความนี้ใช้การอธิบายแบบใด

- ก. เปรียบเทียบ
- ข. นิยาม
- ค. ลำดับขั้นตอน
- ง. เปรียบเทียบ, เหตุผล

๘. “ สุขภาพจิตของลูกเป็นสิ่งสำคัญที่สุด แม้จะเสียตายนานกว่าลูกเรียนเก่งแต่สุขภาพจิตเลวร้ายมีโรคต่าง ๆ รุมเร้า ชนิดหมอตระเวนหาโรก็ไม่พบ นอกจากนี้ไม่ยากให้ลูกเป็นคนแคบ เคร่งเครียด มุ่งแต่ความสำเร็จของตนเองจนลืมนึกถึงผู้อื่น เพราะฉะนั้นหากลูกแสดงว่ามีความรับผิดชอบเรื่องเรียน ไม่เหลวไหลก็เป็นทีพอใจแล้ว ไม่จำเป็นต้องเอาชนะคนอื่น เพราะคนเก่งจริง ๆ นั้น คือคนที่สามารถรวมการทำงานได้เป็นทีม ไม่ใช่คนที่เก่งอยู่คนเดียว บางครั้งการที่ลูกหวั่นความเก่งที่สุดอาจจะถูกมองได้ว่าไม่ยอมรับความเก่งของคนอื่น ต่อไปในอนาคตก็จะมีไม่มีใครยอมรับความเก่งของลูกเช่นกัน ” ข้อความนี้ใช้กลวิธีใดในการอธิบาย

- ๑. การอธิบายตามลำดับขั้น
- ๒. การใช้ตัวอย่าง
- ๓. การเปรียบเทียบความเหมือนกันและความต่างกัน
- ๔. การชี้ถึงสาเหตุและผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน

๙. ข้อใดไม่มีการเปรียบเทียบ

ก. เล่ห์เหลี่ยมชะลอดุสิตฐา	นมหาพิมานมรย์
มารังสฤษฏ์พิศนิม	ผิจะเทียบก็เทียมทัน
ข. ห้อยย้อยประทีปอุบะประทีน	รสกลิ่นก็เอมอร
อายอบตรลบกระแจะขจร	ดุจทิพย์สุมาลย์
ค. บราลีพิลาสศุภจรรย์	นภศูล ประภัสสร
หางหงส์ผจงพิจิตรงอน	ดุจแก้วกนภาลย์
ง. เห็นน่าจะหายนะก็ขัด	พจนัตถทัตทาน
บัดลบดินทรธ ดาล	พระพิโรธสำ แดง

๑๐. การพรรณนาชมความงามของนางในวรรณคดีข้อใดมีวิธีชมที่ต่างจากข้ออื่น

ก. งามเนตรดั่งเนตรมฤคมาศ	งามขนงวงวาดดั่งคันศัลป์
อรชรอ่อนแอ้นดั่งกินริน	หวังถวิลไม่เว้นวายเอย
ข. พิศโฉมพระจิตาวิลาวัณย์	ผุดผาดผิวพรรณดั่งดวงเดือน
งามละม่อมพร้อมสิ้นทั้งอินทรี	นางในธรณีไม่มีเหมือน
ค. ทั้งสุธรรมาลงคราญ	จะเปรียบงามเยวามาลย์ดีไม่ได้
ทั้งสรวรรค์ขึ้นฟ้าสุราลัย	ไกลกันกับโฉมนางสีดา
ง. ไม่ผิดพักตราทรงอาภรณ์	กึ่งงามอนระทวยสวสสม
นายช่างเขียนพลางทางชม	นีกนิยมนเอนใจไปมา

๙. ในที่สุด หลังจากการเดินทางอันลำบากยิ่งแล้ว เราก็มาถึงบ้านพักเชิงเขาในเวลาใกล้ค่ำ

.....
.....
.....

๑๐. งานปั้นขนมจีบแป้งสาลีนี้ เป็นการแสดงความสามารถของลูกผู้หญิง เริ่มตั้งแต่โม้แป้ง เอาแป้งมา คลึงบนกระดาน ตัดแป้งเป็นท่อนกลม ๆ แล้วใช้นิ้วขลิบริมให้เป็นเกลียว ปั้นเป็นรูปต่าง ๆ แล้วนำไปนึ่ง

.....
.....
.....

๑๑. ครูเป็นภานะเก่าที่ทำ กันมาตั้งแต่สมัยพระร่วง ใช้ขนน้ำส่งส่วยของเมืองขึ้น เพราะครูที่สาน จากไม้ไผ่นั้นมีน้ำหนักเบา สะดวกในการขนย้ายระยะทางไกล ๆ นอกจากนี้ยังมีภานะเครื่องใช้อีกมากที่ ทำจากไม้ไผ่ เช่น ทำ เครื่องมือดักสัตว์ ทำ เครื่องดนตรี และอื่น ๆ

.....
.....
.....

๑๒. สาร ที่ใช้ในภาษาไทย หมายถึง เรื่องราวอันมีความหมายซึ่งมนุษย์สามารถรับรู้ได้จากแหล่งต่าง ๆ

.....
.....
.....

๑๓. มนุษย์ในโลกเราต้องการการยอมรับจากสังคมด้วยกันทั้งสิ้น ไม่มีใครเลยที่อยากจะให้สังคมดูถูกเหยียดหยามตนเอง

.....
.....
.....

๑๔. สังคมหมายถึง ภาวะการดำรงชีวิตโดยเกี่ยวข้องพึ่งพากันระหว่างบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปในด้านต่าง ๆ อาทิ ความเกี่ยวข้องผูกพันในครอบครัว ชุมชน สถาบัน ส่วนวัฒนธรรม หมายถึง แบบแผนที่เป็นทั้งรูปธรรม และนามธรรมของการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เช่น แบบแผนการแต่งกาย การแสดงกิริยาอาการ ฯลฯ

.....
.....
.....

๑๕. มองไปข้างหน้าเห็นนกคุ้มโผล่ขึ้นจากพงหญ้า หมูป่าสามตัววิ่งพรวดพราดสวนทางมา

.....
.....
.....

ชื่อ - สกุล.....ชั้นม.๕/.....เลขที่

ตอนที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำพาดหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์มาแปะลงบนพื้นที่ว่าง แล้วบอกว่าเป็นโวหารประเภทใด (อธิบาย / บรรยาย / พรรณนา) พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ

จัดเป็นโวหารประเภท

เพราะ